

Elias Yanes Alvarez, MARIJA IZ NAZARETA, DJEVICA I MAJKA. Pastoralna uputa u povodu VIII. mariološkog i XV. marijanskog međunarodnog kongresa u Zaragozi 1979. Dokumenti 57. Kršćanska sadašnjost Zagreb 1980. Strana 79.

Ovom pastoralnom uputom nadbiskup Zaragoze, gdje su se održavali međunarodni mariološki i marijanski kongresi, želio je svojim vjernicima pružiti nekoliko misli o značenju Marijina otajstva u životu Crkve i životu svakog vjernika.

U prvom poglavlju pisac pokazuje kako je vjera Crkve u Isusa Krista temelj naše pobožnosti prema Mariji. Pobožnost prema Bogorodici podređena je Kristovu kultu; ona teži prema Isusu Kristu kao svome nezaobilaznome odnošnjom središtu. Unutar Kristova otajstva Marija ima svoje mjesto. Marija nije neka autonomna stvarnost u povijesti spasenja. Ona je bitno zavisna o Kristu. U drugom poglavlju pokazuje vjeru Crkve o Mariji, i to na temelju Svetog pisma po vremenskom redoslijedu svetopisamskih tekstova. U trećem i četvrtom poglavlju pisac tumači kako je Marija majka Spasiteljeva i majka naša u redu milosti. I u ovim poglavljima pisac svoje razlaganje temelji na Evanđeljima i, dakako, na apostolskoj pobudnici pape Pavla VI. *Marialis cultus* te na enciklici pape Ivan Pavla II. *Redemptor hominis*. Pišući neprestano o Mariji, navraća misli svojih čitatelja na osobu Isusa Krista. Isus Krist je Mesija, Gospodin sveg čovječanstva, Sin Božji, prvijenac od mrtvih, jedini spasitelj, sudac svih živih i mrtvih. On ima Duha Svetoga, daruje Duha novom narodu Božjem, to jest Crkvi, zajednici svih onih koji vjeruju u Krista. Marija je jedina od ljudi koja na izravan način sudjeluje u tim otajstvima Kristovim. Ona je blažena među svim ženama, Gospodin je s njome, puna je milosti... U njoj je stvar-

no porijeklo Isusa Nazarećanina, čovjeka u kojem je utjelovljen Sin Božji. No, Marijino značenje i njezin doprinos našem spasenju ne svode se samo na nešto biološko, nego mnogo više na njezinu duhovnu dimeziju, na njezinu vjeru. Prema Luki ona je slavljena kao osoba koja je Bogu povjerovala i svojom vjerom doprinijela da je Sin Božji došao na svijet, među ljude. Njezina vjera sastoji se u punom predanju riječi Božjoj, u navezivanju na sina ali i u poštovanom udaljivanju od njega kad je to bilo potrebno. Marija je blažena ne samo zbog svojeg mesijanskog materinstva nego i zbog svoje žive vjere kojom je pristala da bude majkom Spasitelja. Marijina veličina je prije svega u milosrđu Božjem koje joj je Bog badava dao, a koje je ona vjerno prihvatila.

U petom broju govori se o Mariji, majci Crkve. Crkva je obitelj Božja, ustanovljena za one koji kao posinjena djeca imaju udjela na sinoštvu Isusa Krista. Marija je u toj obitelji majka svih onih koji su u Kristu uzdignuti na dostojanstvo sinova Božjih. U narednom broju govori se o tome kako Marija zrači Krista, jedinog posrednika. Osobitu je pozornost pisac u posebnom broju posvetio djevičanstvu Marijinu.

Božansko materinstvo Marijino jest i djevičansko materinstvo. Marija je među djevicama majka, a među majkama je djevica. Marijino djevičanstvo, zpečaćeno vjerom, u potpunom je skladu s dostojanstvom Sina Božjega. S obzirom na djevičanstvo Marijino i s obzirom na druga marijanska svojstva posebnu ulogu ima naša vjera kojom čitamo Sveto pismo. Sveto pismo moramo čitati istom vjerom kojom je napisano. Ono je nastalo u krilu Crkve, u krilu Crkve mora se i čitati. Dakako, one Crkve koja nije tek od jučer ili od Tridentskog koncila, nego koja je nastala u prvom stoljeću, obilježena specifičnom helenističko-judaističkom kulturom. Bez te he-

lenističko-judaističke pozadine mi ne možemo pravovaljano razumjeti Sve- ta pisma. S obzirom na djevičanstvo Marijino ne smije se izgubiti iz vida da je najvažniji vid Marijina djevi- čanstva duhovni a ne biološki (str. 52). A i duhovni vid je stvarni vid. Dje- vičanstvo je Marijino stanoviti vid bez- uvjetnog »da« kojim je Marija odgo- vorila Bogu.

U posljednjem broju pisac navodi neke teološke i pastoralne zaključke. Marija za kršćanina i Crkvu nije samo prototip njene buduće stvarnosti nego i primjer evanđeoskog života. Ma- rija ima puno reći suvremenom svijetu. Ona je uzor razboritog dijaloga i plemenite brige za ljude. Ona je pri- mjer ljubavi prema Bogu i prema ljudima. Ona je hrabra žena koja je is- kusila siromaštvo, trpljenje, izgnan- stvo. U njoj može naći poticaj svatko tko danas želi pomoći oslobodilačkim snagama u suvremenom društvu. Ma- rija je model autentičnog nutarnjeg života, usredotočenog na vjeru i lju- bav. Ona je svojim potpunim preda- njem Bogu prototip poziva svakog kr- šćanina i poziva Crkve. Mi se ostva- rujemo kao osobe i kao učenici Kri- stovi tako što se kao Marija darujemo Bogu, a preko njega braći ljudima, po- zitivnim, ustrajnim, potpunim odgo- vorom.

Knjižica je doista biser pučke ma- riologije. Nadbiskup Alvarez uspio je progovoriti jezikom koji razumije su- vremeni čovjek. Knjižica se stoga ne čita samo lako nego sa silnim nutar- njim zadovoljstvom i nutarnjom kori- šću. Pogotovu treba pohvaliti piševo ophođenje sa Svetim pismom kako Starog tako i Novog zavjeta.

Adalbert REBIĆ

Čedomir Drašković (priredio), CRKVA U SAVREMENOM SVETU. Zbornik radova Trećeg međufakultetskog eku- menskog simpozijuma, Beograd 1979. Str. 160.

Ovaj Zbornik sadrži radove III. e- kumenskog simpozija koji je organi- zirao Bogoslovski fakultet Srpske pravoslavne Crkve. Simpozij se održavao u Arandelovcu od 12. do 15. listopada 1978. godine. Ove ekumenske simpo- zije organiziraju tri naša ugledna teo- loška fakulteta: Bogoslovni fakultet u Zagrebu, Teološka fakulteta u Ljub- ljani i Bogoslovski fakultet Srpske'

pravoslavne Crkve u Beogradu. Prvi je takav ekumenski simpozij održan u Mariboru u organizaciji Teološke fa- kultete u Ljubljani, a drugi u Opatiji 1976. godine u organizaciji Bogoslov- nog fakulteta u Zagrebu. Radovi svih dosadašnjih ekumenskih simpozija iz- dani su tiskom. Tako je ovo treći zbornik radova s ekumenskog simpo- zija. Zbornike izdaju fakulteti koji or- ganiziraju simpozij.

Ovaj Zbornik radova priredio je dr Čedomir *Drašković*, profesor Bogoslov- skog fakulteta u Beogradu (Prvi je zbornik priredio dr Stanislav *Janežič* pod naslovom »V edinosti«, Ljubljana —Maribor 1974, str. 141; drugi je zbor- nik priredio dr Adalbert *Rebić* pod naslovom »Evangelizacija u našem prostoru i vremenu« Zagreb 1977. stra- na 180).

Tema Trećeg simpozija bila je Crkva u suvremenom svijetu. U okvi- ru te teme održana su bila tri glavna predavanja: prvo Kršćansko shvaća- nje jedinstva i međusobna zavisnost čovjeka i sveta (dr Vjekoslav *Grmič*, biskup, Maribor), drugo predavanje Hrišćanin u dva sveta (dr *Dimitrije Dimitrijević*, Beograd) i treće Eku- mensko gibanje i tokovi u suvremenu svijetu (dr Tomislav *Šagi-Bunić*, pro- fesor, Zagreb). Uz ta glavna predava- nja bilo je održano mnogo referata i koreferata.

U prvom je predavanju dr Vjeko- slav *Grmič*, biskup iz Maribora i pro- fesor dogmatike na Teološkom fakul- tetu u Ljubljani, pokazao kakav je ovaj suvremeni svijet i kakvi su zna- ci vremena na koje Crkva danas tre- ba paziti. Jedan od takvih znakova suvremenog svijeta jest pluralizam. Premda taj pluralizam ideja i vred- nota za kršćanstvo, prema nekima, može biti vrlo opasan, on je ipak i za kršćanstvo veliki suvremeni znak. Unatoč pluralizmu svijet je jedin- stven. Ima mnogo dodirnih pogleda, puteva i ciljeva između kršćanstva, sekularizacije i marksizma, makar oni naizgled bili suprotni. Danas tre- ba tražiti ono što je zajedničko, što ljude spaja, združuje, a ne gledati to- liko na ono što nije zajedničko, što ljude rastavlja, što čak može biti po- vod svađi i žestokoj raspravi. Za kršćanina mora i danas vrijediti na- čelo koje je izrekao Isus: »Tko nije protiv nas, taj je za nas!« (Mk 9,40). Predavač je jako naglasio kako danas i s kršćanskog stajališta mora sve biti usmjereno prema čovjeku. To je